

ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๑๖
๑๘ เมษายน ๒๕๔๐

VOLUME 28 : NUMBER 16
APRIL 18, 1997

ISSN 0125-7447

การเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
DIVISION OF EPIDEMIOLOGY MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

สารบัญ CONTENTS

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบการรับรู้จากการเห็นซึ่งไม่ต้องการขีดเขียน (MVPT) 201
ในกลุ่มเด็กอายุ 6-9 ปี ตำบลหินตก อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบการรับรู้จากการเห็นซึ่งไม่ต้องการขีดเขียน (MVPT)
ในกลุ่มเด็กอายุ 6-9 ปี ตำบลหินตก อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
(Reliability of Motor - Free Visual Perception Test in children aged 6 - 9
years at Huntok Subdistrict, Ron Phibun Distirct, Nakhon Si Thammarat Province)

อัญชลี ศิริพิทยาคุณกิจ ส.ด. (วิทยาการระบาด),
(Unchalee Siripitayakunkit)

อมรา ทองหงษ์ วท.ม. (วิทยาการระบาด)
(Amara Thonghong)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ MVPT ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้จากการเห็น และสัดส่วนความบกพร่องของการรับรู้จากการเห็น ในกลุ่มเด็กอายุ 6-9 ปี ตำบลหินตก อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยทำการทดสอบเด็กจำนวน 158 คน ด้วยแบบทดสอบ MVPT 2 ครั้ง ครั้งหลังห่างจากครั้งแรก 6 วัน และเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของเด็กด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ระยะเวลาการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 2-10 พฤศจิกายน 2537 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าความเที่ยงภายนอก และค่าความเที่ยงภายใน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คะแนนเฉลี่ยของการรับรู้จากการเห็นในแต่ละช่วงอายุ 16.77-27.24 พิสัย 10-35 คะแนน PQ 80.15-93.56 พิสัย 48-121 สัดส่วนความบกพร่องของการรับรู้จากการเห็นร้อยละ 16.5 ค่าความเที่ยงภายนอกของแบบทดสอบ MVPT 0.79 และค่าความเที่ยงภายใน 0.84 จากผลการวิจัยแสดงว่าแบบทดสอบ MVPT เป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเที่ยงสูง น่าเชื่อถือ จึงเหมาะที่จะนำไปใช้เพื่อวัดการรับรู้จากการเห็นของเด็กอายุ 6-9 ปี สำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

บทนำ

โดยทั่วไปการทดสอบการรับรู้จากการเห็น มักจะอยู่ในรูปของการให้เด็กแสดงออกโดยการพูดหรือการขีดเขียนซึ่งเป็นการตรวจสอบการประสานสัมพันธ์ระหว่างการใช้สายตากับมือเป็นส่วนใหญ่ วิธีการ

ทดสอบดังกล่าวมักสร้างความสับสนในการวัดการรับรู้ของเด็ก เด็กที่มีปัญหาของกล้ามเนื้อการเคลื่อนไหว การพูด ไม่จำเป็นจะต้องมีความผิดปกติด้านการรับรู้จากการเห็นเสมอไป ด้วยเหตุผลนี้เอง Colarusso และ Hammill จึงได้พัฒนาแบบทดสอบการรับรู้จากการเห็นซึ่งไม่ต้องการใช้การขีดเขียน (Motor-Free Visual Perception Test หรือ MVPT) ขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือที่สะดวกในการประเมิน การวินิจฉัยเฉพาะการรับรู้จากการเห็นอย่างเดียว และเหมาะสำหรับงานศึกษาวิจัย แบบทดสอบ MVPT เป็นเครื่องมือที่มีความสะดวก รวดเร็วมีความเที่ยง (Reliability) ความตรง (Validity) สูง และไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะนักจิตวิทยาทำการ ทดสอบเท่านั้น^(1,2) ปัจจุบันนักจิตวิทยาไทยได้ใช้แบบทดสอบนี้ควบคู่กับแบบทดสอบ WISC ในการช่วย ประเมินเด็กที่มีปัญหาด้านการเรียน หรือ เด็กปัญญาอ่อน แต่ยังไม่มีการศึกษาถึงค่าความเที่ยงของแบบ ทดสอบนี้ในเด็กไทยมาก่อน

ดังนั้น ก่อนที่จะนำแบบทดสอบ MVPT ไปใช้ในการศึกษาถึงผลกระทบของโลหะหนักต่อการรับรู้ ของเด็ก การจัดระดับการรับรู้ของเด็กไทย ตลอดจนการใช้ประเมินการรับรู้ของเด็กในทางคลินิก ฯลฯ นั้น มีความจำเป็นที่จะต้องทดสอบเครื่องมือ เพื่อทราบค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ MVPT และทราบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการรับรู้จากการเห็นของเด็กในแต่ละช่วงอายุ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบ MVPT
2. เพื่อทราบค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้จากการเห็น และระดับการรับรู้จากการเห็น (Perceptual Quotients หรือ PQ) ของกลุ่มเด็กอายุ 6-9 ปี ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อทราบสัดส่วนความบกพร่องของการรับรู้จากการเห็น ในกลุ่มเด็กอายุ 6-9 ปี ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Study) เก็บข้อมูลในกลุ่มเด็กวัยเรียน อายุ 6-9 ปี ชั้นอนุบาลเด็กเล็กและประถมศึกษาตอนต้น ภายในตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัด นครศรีธรรมราช ในช่วงระหว่างวันที่ 2-10 พฤศจิกายน 2537

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลเด็กเล็ก และประถมศึกษาปีที่ 1-2 อายุ 6-9 ปี ใน วันทำการทดสอบ เด็กเหล่านี้สังกัดโรงเรียนในตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. คัดเลือกโรงเรียนในเขตตำบลหินตก สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อให้ได้โรงเรียน 2 แห่ง เป็นโรงเรียนซึ่งมีที่ตั้งนอก เขตชุมชน 1 แห่ง และโรงเรียนที่ตั้งในเขตชุมชน 1 แห่ง โรงเรียนแต่ละแห่งต้องมีจำนวนนักเรียนอายุ 6-9 ปี มากกว่า 60 คนขึ้นไป
2. เด็กนักเรียนอายุ 6-9 ปี ทุกคน ที่มาเรียนในวันทำการทดสอบครั้งแรก และได้รับการทดสอบ ซ้ำ เมื่อทำการทดสอบครั้งที่ 2 เป็นตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบการรับรู้จากการเห็นซึ่งไม่ต้องใช้การขีดเขียน (MVPT) ๑๑๑
(ต่อจากหน้า 209)

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กนักเรียนอายุ 6-9 ปี ตามเกณฑ์ที่กำหนด และได้รับการทดสอบด้วยแบบทดสอบ MVPT ในระหว่างวันที่ 2-10 พฤศจิกายน 2537 จำนวนทั้งหมด 176 คน แบ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดธาราวง ซึ่งตั้งอยู่นอกเขตชุมชน จำนวน 87 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคยารามซึ่งตั้งอยู่ในเขตชุมชน จำนวน 89 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ แบบทดสอบ MVPT กระดาษคำตอบ MVPT ดินสอ ยางลบ นาฬิกาจับเวลา

- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งจะสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก และ บิดามารดา ของเด็ก มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และคำถามปลายเปิด จำนวนทั้งหมด 13 ข้อ

วิธีการ

1. คัดเลือกรายชื่อเด็กจากบัญชีรายชื่อเด็กประจำชั้นของโรงเรียนวัดธาราวง และโรงเรียนวัดสามัคยาราม โดยพิจารณาจากวันเดือนปีเกิดของเด็ก เพื่อให้ได้เด็กอายุ 6-9 ปี ในแต่ละชั้นเรียน
2. ทำการทดสอบเด็กทุกคนด้วยแบบทดสอบ MVPT ใช้ผู้ทดสอบ 1 คน ต่อเด็ก 2 คน โดยให้เด็กซึ่งรูปภาพที่เป็นคำตอบในแบบทดสอบ MVPT ของแต่ละคน ผู้ทดสอบจะเป็นผู้ทำเครื่องหมายลงในกระดาษคำตอบให้เด็ก ในแต่ละข้อให้เวลาเด็กเลือกตอบได้ ไม่เกิน 15 วินาที
3. แจกแบบสอบถาม 1 ชุด เพื่อให้เด็กนำกลับไปให้ผู้ปกครองตอบที่บ้าน แล้วนำมาส่งครูประจำชั้นเมื่อตอบเสร็จ
4. ทำการทดสอบซ้ำหลังจากการทดสอบครั้งแรกแล้ว 6 วัน ด้วยแบบทดสอบ MVPT
5. รวบรวมแบบสอบถามจากครูประจำชั้นและติดตามแบบสอบถามส่วนที่ขาดหายไปจนกระทั่งได้ครบถ้วน 176 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ตรวจสอบและให้คะแนนการรับรู้ของเด็กแต่ละคน ตามคู่มือแบบทดสอบ
- ข้อมูลจากแบบสอบถามบางฉบับขาดความสมบูรณ์อย่างมาก จำเป็นต้องคัดออกจากการวิเคราะห์ ดังนั้นจึงเหลือกลุ่มตัวอย่าง 158 คน คิดเป็น 89.8% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 176 คน แบ่งเป็นเด็กของโรงเรียนวัดธาราวง 78 คน และโรงเรียนวัดสามัคยาราม 80 คน

เมื่อได้รวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสและป้อนข้อมูลลงใน Diskette ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง ก่อนที่จะคำนวณค่าสถิติเชิงพรรณนาด้วยโปรแกรม SPSS/PC+

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**ข้อมูลประชากร**

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเด็กอายุ 6-9 ปี โรงเรียนวัดธาราวง และโรงเรียนวัดสามัคยาราม ตำบลหินตก อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชายเท่ากับ 1.3:1 ส่วนใหญ่เด็กจะเป็นบุตรคนแรก ร้อยละ 38.6 และมีจำนวนพี่น้อง 2-3 คน ร้อยละ 48.7 บิดาและมารดามีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 91.1 ส่วนใหญ่บิดาอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 52.0 มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 4,000 บาท ร้อยละ 74.7 มารดามีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 43.0 และอายุ 24-30 ปี ร้อยละ 34.8 ไม่มีรายได้ ร้อยละ 19.0 และมีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 2,000 บาท ร้อยละ 39.9 ส่วนใหญ่บิดาและมารดา จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 51.3 และ 60.08 มีอาชีพเกษตรกรมากที่สุด บิดา ร้อยละ 75.3 และมารดา ร้อยละ 73.4

ผลการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพของเด็กตามการรับรู้ของมารดา หรือผู้ปกครอง เด็ก พบว่า ส่วนใหญ่เด็กคลอดเมื่อครบกำหนด ร้อยละ 90.5 และคลอดด้วยท่าปกติ ร้อยละ 91.8 สำหรับอาการของเด็กภายใน 24 ชั่วโมงแรกหลังคลอด พบว่า มีอาการไม่ร้อง 10 ราย ไม่หายใจ 3 ราย ตัวเหลือง 7 ราย ชัก 1 ราย แพทย์บอกว่าเด็กมีอาการผิดปกติ 3 ราย จากจำนวนเด็กทั้งหมด 158 ราย และจากการตอบคำถามเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบันพบว่า เด็กเคยมีอาการภูมิแพ้ มากที่สุด ร้อยละ 17.7 ขาดสารอาหาร ร้อยละ 16.5 ศีรษะถูกกระแทกอย่างแรง ร้อยละ 13.3 ชัก และขีด ร้อยละ 12.7 เท่ากัน สำหรับอาการเจ็บป่วยในปัจจุบัน พบว่า เป็นภูมิแพ้ ร้อยละ 15.8 ขาดสารอาหาร ร้อยละ 14.6 และขีด ร้อยละ 11.4 เมื่อเด็กป่วย ส่วนใหญ่ผู้ปกครองต้องพาไปพบแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 77.8 เด็กป่วยเหล่านี้ ร้อยละ 57.8 ป่วย 1-4 ครั้งต่อปี และป่วยนาน 1-4 วันต่อครั้ง ร้อยละ 47.2 ซึ่งผลการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ เนื่องจาก เป็นการรับรู้สถานะสุขภาพอนามัยของเด็กตามความเข้าใจของมารดาและผู้ปกครองเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของเด็ก ควรได้มาจากบัตรบันทึกสุขภาพหรือบันทึกการตรวจของเด็ก หรือ การสัมภาษณ์มารดา ผู้เลี้ยงดูเด็ก จะได้รับคำตอบที่น่าเชื่อถือมากกว่า อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้นี้อาจเป็นสถานะสุขภาพของเด็กตามความเข้าใจ และการรับรู้ของชาวบ้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้จากการเห็นของเด็กโดยการดูโทรทัศน์ พบว่า ส่วนใหญ่เด็กเริ่มดูโทรทัศน์ตั้งแต่อายุ 3-4 ปี ร้อยละ 44.9 ปัจจุบันนี้ เด็กดูโทรทัศน์ทุกวัน ร้อยละ 52.5 ส่วนใหญ่ดูวันละ 1-3 ชั่วโมง ร้อยละ 77.2

แหล่งน้ำสำหรับบริโภคนั้นแตกต่างกัน เด็กโรงเรียนวัดธาราวง ร้อยละ 50.0 บริโภคน้ำฝนอย่างเดียว แต่เด็กโรงเรียนวัดสามัคยาราม บริโภคน้ำฝนและน้ำบ่อตื้น ร้อยละ 46.2 ส่วนแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค พบว่า เด็กโรงเรียนวัดธาราวง ใช้น้ำประปา ร้อยละ 39.7 น้ำลำคลอง ร้อยละ 20.5 แต่เด็กโรงเรียนวัดสามัคยาราม ใช้น้ำบ่อตื้นมากที่สุด ร้อยละ 60.0

การรับรู้จากการเห็นซึ่งไม่ต้องการขีดเขียน

ผลจากการคำนวณคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้จากการเห็นจากการทดสอบครั้งแรก แสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้จากการเห็นซึ่งไม่ต้องการใช้การขีดเขียน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการทดสอบครั้งแรก จำแนกตามกลุ่มอายุ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัด นครศรีธรรมราช พ.ศ. 2537

อายุ (ปี-เดือน)	n	MEAN	SD	RANGE
6-0 - 6-5	17	16.77	5.12	10-31
6-6 - 6-11	13	17.92	4.84	12-28
7-0 - 7-5	30	20.70	5.34	10-31
7-6 - 7-11	29	22.35	5.97	10-32
8-0 - 8-5	35	25.34	5.43	11-32
8-6 - 9-0	34	27.24	3.89	17-35
รวม	158	22.79	6.18	10-35

เมื่อแยกวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ยการรับรู้จากการเห็นทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ คะแนนกลุ่ม Spatial Relationships, Figure Ground, Visual Memory, Visual Closure และ Visual Discrimination ในแต่ละช่วงอายุ จากการทดสอบครั้งแรก ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 2-6

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนกลุ่ม Spatial Relationships จากการทดสอบครั้งแรก

จำแนกตามกลุ่มอายุ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2537

อายุ (ปี-เดือน)	n	MEAN	SD	RANGE
6-0 - 6-5	17	3.77	1.86	0-7
6-6 - 6-11	13	4.77	2.20	1-8
7-0 - 7-5	30	5.30	1.84	1-8
7-6 - 7-11	29	5.62	1.78	2-8
8-0 - 8-5	35	6.14	1.71	2-8
8-6 - 9-0	34	6.83	1.22	4-8
รวม	158	5.66	1.92	0-8

(โปรดอ่านต่อฉบับที่ 17 ประจำวันที่ 25 เมษายน 2540)